Pınar başında bir çınarın altından...

Bülent ACUN

19.10.2026

https://www.milligazete.com.tr/pinar-basinda-bir-cinarin-altindan

Vade doldu, ecel geldi, emrihak vaki oldu. Güzel atlara binip giden güzel insanların arasına merhum Cevat Özkaya da katıldı.

DOLU DOLU BİR ÖMÜR

Cevat Özkaya, pek hoşlandığı hitap şekliyle "Cevat Abi", bir ömür dolu dolu yaşadı. Geride amel defterini açık bırakacak önemli işler, eserler ve şahitlikler bıraktı.

Dokuyuş ve dokunuşlarıyla bir neslin Cevat Abi'si olmayı başardı. Pınar başında bir çınar misali, kurucularından olduğu Pınar Yayınları'nın başında uzun yıllar kitap ve kültür nöbeti tuttu.

Mazlumder'in genel başkanlığını yaparak sessiz çoğunluğun haykıran sesi oldu. Umran hareketinin öncü isimleri arasında yer alarak Araştırma Kültür Vakfı'nın kurmay kadrosunda bulundu.

Okur ile yazar, kitap ile yayıncı arasında sapasağlam bir köprü oldu. Bir ömürden geriye bahçelerimizi süsleyen rengârenk çiçekler misali, raflarımızı süsleyen, besin değeri yüksek yüzlerce eser armağan etti.

HER ŞEYİ ÖZETLEYEN MANZARA

Hayli soğuk ve yağmurlu bir sonbahar günüydü. Göklerden dökülen damlalar, gözlerden akan yaşlara eşlik ediyordu.

Meteoroloji İstanbul için turuncu alarmı vermiş, yetkili makamlar zorunlu olmadıkça kimse evden çıkmasın demiş, kitle iletişim araçları bu çağrıları en yüksek perdeden dillendirmişti.

Buna rağmen Cevat Abi'nin cenaze namazında saf tutmak isteyen dostları Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Camii'ne sular seller gibi akın etmişlerdi.

Türkiye'nin birçok yerinden İstanbul'un neredeyse her yerinden koşup gelen yüzlerce insan Cevat Abilerine son vazifelerini yapmak üzere oradaydılar.

Kimler yoktu ki cenazede... Cevat Abi'nin ailesi, akrabaları, arkadaşları, sevenleri, sevdikleri...

Evet, Cevat Abi'nin bir ömür biriktirdiği insanların hepsi oradaydı.

PINAR AKIYOR MU?

Cevat Abi'nin cenaze namazını kadim dostlarından Diyanet İşleri eski Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez Hoca kıldırdı. Görmez Hoca, namaz sonrası yaptığı veciz tezkiye konuşmasında şunları söyledi:

"İbrahim'in (a.s.) bir duası var: 'Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan eyle.' Ben Cevat Özkaya kardeşimin de sonradan gelenler tarafından sıdk ile anılacağını düşünüyor, ümit ediyorum. İnsanlar iki kısma ayrılır:

1. Aralarında bulunduğu hâlde kardeşlerini dağıtanlar,

2. Kardeşlerini bir araya toplayanlar.

Cevat Bey kardeşim, hep toplayanlardan oldu. Onu Bosna'da, Kırım'da, Kafkasya'da gördük. Ne zaman bir araya gelsek kendisine 'Pınar akıyor mu?' diye sorardım, o da 'Akıyor, akıyor' derdi. En son görüşmemizde aynı soruyu yine sordum, 'Kurudu' diye cevap verdi. Allah ilim, fikir, hikmet, hakikat, irfan ve fazilet pınarlarımızı hiç kurutmasın, daima akıtsın."

CEVAT ABİ

Onu uzun yıllar uzaktan tanıdım, sevdim. Kendisiyle ruberu tanışmamız 2016 yılında gerçekleşti. Anlayacağınız, merhumla tam 10 yıldır tanışırdık, konuşurduk, görüşürdük. 10 numara bir dostluğumuz ve hukukumuz vardı.

Fakirle neşretmeyi düşündüğü kitaplar hakkında istişare eder, fırından yeni çıkmış sıcacık bir Ramazan pidesi lezzetinde yayınevinden yeni çıkan kitapları kemal-i keyifle hediye ederdi.

Dostlarına kitap hediye etmek, yemek yedirmek, onu tarifsiz bir sevince gark ederdi.

Cevat Abi, bir ömür hakikat aradı durdu. Aramanın çilesini, bulmanın konforuna tercih etti. Ömrünü nitelikli kitapların neşredilmesine ve okunmasına adadı. Cevat Abi, tam bir gönül, fikir ve aksiyon adamıydı. Usta bir yayıncı, sıkı bir okur, tecrübeli kültür adamı, samimi bir dava adamıydı.

O, hayatıyla dostluğun hakkını verdi, kitabın hakkını verdi, düşüncenin hakkını verdi, iyiliğin hakkını verdi.

Cevat Abi, uzun arayışlar sonucu kavrulan Anadolu toprağında keşfettiği pınarın o tatlı ve leziz suyundan herkese kana kana içirmeye çalışan sehavet sahibi bir sâkiydi.

Cevat Abi, diktiği fidanın filizlendiğini görmüş, serpilip büyüdüğüne şahit olmuş, meyveye duruşunu temaşa etmiş bir bahçıvandı.

Cevat Abi, Cağaloğlu yokuşunun uzun boylu, yakışıklı, güler yüzlü, güzel gönüllü babacan kitapçısıydı.

Cevat Abi, geldiği yeri unutmayan bir Anadolu insanı.

İkamet ettiği şehrin boyasıyla boyanan bir İstanbul beyefendisiydi.

Cevat Abi, reel olanı gören fakat ideal olandan vazgeçmeyen, reel ile ideali düşünce ve hayatında meczeden bir fikir adamıydı.

Cevat Abi, muhatabında saygı uyandıran bir duruş, heyecan uyandıran bir düşünüş, hadiselerin arka planını resmeden bir görüş, aşk ve vecd içinde müstakim bir yürüyüş insanıydı.

SATMAK DEĞİL, OKUTMAK

Yükselen fiyatlar, artan maliyetler, durma noktasına gelen sektör verileriyle kitap piyasasının can çekiştiği günlerin birinde İz Yayınları'nın eski yerinde, Pınar Kitabevi'nde Cevat Abi'yle oturmuş, çay içip sohbet ediyoruz. Tam bu esnada yanımıza gelen ve konuşmalarımızı duyan duayen bir kitapçı Cevat Abi'ye şöyle diyor:

"Abi, şu, şu, şu... Yazarların şu, şu, şu... Kitaplarını neşretsek emin olun kamyonla para kazanırız, on binlerce kitap basarız."

Bu cümleyi duyan Cağaloğlu'nun bilge yayıncısı vakarla masasından doğrulup dedi ki:

"Evet, maişetimizi kitaptan temin ediyoruz fakat biz kitapları satmak için değil, okutmak için neşrederiz."

"KIRK YILLIK DOSTLUKTAN MI OLAYIM"

Yine Pınar Kitabevi'ndeyiz. Cevat Abi'yle oturuyoruz. İçeriye tanımadığım biri girip heyecanla selam verip telaşla şöyle diyor:

"Abi, falan yazarımız filan kitabını falan yayınevinde bastırmış. Sözleşmeniz varsa dava etseniz, temiz kırk bin lira kazanırsınız."

Bu telaşlı adamın harareti, hararetli fikrini usta bir defans oyuncusunun topu göğsünde yumuşatması gibi sükûnetle durduran Cevat Abi, kendinden emin bir edayla muhatabına şu dersi verdi:

"Ne yapalım kardeşim şimdi, kırk bin lira kazanacağız diye kırk yıllık dostluğumuzdan mı olalım?"

SONSUZLUĞA GİDERKEN SON İSTEK

Hastalığının şiddetlendiğini, ağrılarının arttığını, bundan dolayı acilen hastaneye kaldırıldığını işitince hemen telefona sarılıp Abdullah Yıldız Hocamı aradım.

“Cevat Abi nasıl?” dedim. “Dua bekliyor” dedi. Konuşmamız esnasında bana öyle bir bilgi verdi ki; o bilgi hakikaten her şeyi özetliyor:

“Cevat Abi, bugün yoğun bakıma girerken bizden iki şey istedi: Gözlüğü ve kitapları…”

O GÜN BÖYLE COŞMUŞTU

Fatih Akbaba Mehmet Efendi Camii'nde müezzin kayyım olarak görev yaptığım yılların birinde yaz Kur'an kursuna katılan yirmi öğrencime:

“İçinizden herhangi bir kitabevine gitmiş olan parmak kaldırsın” diye rica ettim. Sadece üç öğrenci parmak kaldırınca bu duruma hayli esef ettim.

“Gençler” dedim, “Siz ailelerinize söyleyin, biz de gerekli izinleri alalım, yarın kültürel bir etkinlik olarak bir kitabevini ziyaret edelim.”

Gençler sevinçle “Tamam” dediler.

Ertesi gün, tramvaya atladık. Sultanahmet'te bir öğle yemeği yiyip hep birlikte Pınar Kitabevi’ne gittik.

Beni on beş öğrencimle kitabevinde gören Cevat Abi, öyle neşelendi, öyle sevindi, öyle heyecanlandı, öyle coştu ki anlatamam… Onu hiç bu kadar mutlu görmemiştim. Bir anda yayınevinde çalışan ekibini yanına çağırarak onlara şöyle dedi:

“Bu gençlere çay, çorba, kahve ne istiyorlarsa ikram edin. Çıkarken kim hangi kitabı almak istiyorsa birer kitap alsın, kimse kitap almadan gitmesin.”

Evet, o gün gençler de ben de Cevat Abi de ziyadesiyle sevinmiş, mutlu olmuş, Cevat Abi'ye kalbî dualar etmiştik.

ALLAH RAHMET EYLESİN

Evet aziz okur, kitaplara muhtevi bir hayatı bir köşeye sığdırmaya çalıştık. Köşe biraz uzun oldu belki fakat emin olun yazdığım şeyler, yaşananların deryada damlası bile değildir, inanın.

Ne diyelim, Allah rahmet eylesin, mekânı cennet, makamı âli olsun. Rabbim cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin. Ruhu şâd, yolu açık, menzili mübarek olsun…